

Î N C H E I E R E

04 martie 2020

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Tudor Borțoi,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de Tudor Borțoi împotriva Preturii sectorului Centru, mun. Chișinău, intervenienții
accesorii APLP nr.50/142, Primăria mun.Chișinău cu privire la constatarea
nelegitimă a refuzului eliberării actului, obligarea autorității publice locale de a
elibera actul solicitat, constatarea discriminării, repararea prejudiciului moral și
material,

împotriva deciziei din 11 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 18 decembrie 2017, Tudor Borțoi a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Preturii sectorului Centru, mun. Chișinău cu privire la constatarea
nelegitimă a refuzului eliberării actului și obligarea autorității publice locale de a
elibera actul solicitat, constatarea discriminării, repararea prejudiciului moral și
material.

În motivarea acțiunii a invocat că, este proprietarul unui apartament și prin
prisma legislației în vigoare, fiind membru al Asociației APLP nr.50/142 a fost
obligat să încheie un contract de prestare a serviciilor comunal-locative și să
conformeze hotărârilor Asociației, însă Asociația din anul 2010 și până în prezent
deteriorează apartamentul său prin prestațiile sale necorespunzătoare, prin
întreținerea proprietății comune din condominiu în stare deplorabilă, prin
abandonarea obligațiilor, nereacționând la petițiile adresate.

La 05 octombrie 2017 a depus cerere în adresa Preturii sectorului Centru, mun.
Chișinău cu privire la estimarea stării tehnice a apartamentului și eliberarea unui act
cu privire la examinarea la fața locului, însă prin răspunsul din 24 octombrie 2017 i
s-a refuzat în executarea lucrărilor solicitate în lipsa competenței în acest domeniu.

Ca urmare, la 10 noiembrie 2017 a depus în adresa Primăriei municipiului
Chișinău și Preturii sectorului Centru, mun. Chișinău o cerere, prin care a solicitat în
mod repetat constatarea stării tehnice și eliberarea unui act de examinare la fața

locului privind asigurarea dreptului la locuință, prestarea serviciilor adecvate aferente.

Prin răspunsul din 20 noiembrie 2017 Primăria mun. Chișinău i-a comunicat că, blocul locativ se află în gestiunea APLP nr. 50/142, care urmează să soluționeze problema dată, iar prin răspunsul din 22 noiembrie 2017 Pretura sectorului Centru, mun. Chișinău i-a recomandat să se adreseze unui expert tehnic atestat în domeniu.

A menționat că, autoritățile administrației mun. Chișinău au ignorat obligația impusă de lege privind protecția riscului producerii unor prejudicii și au refuzat în soluționarea cererii sale în termeni legali, fiindu-i vătămăte drepturile fundamentale la proprietate și la protecția proprietății de către stat, prevăzute de art. 46 alin. (1) și art.127 alin. (1), (2) din Constituția Republicii Moldova, fiindu-i încălcate și drepturile sale stabilite privind raporturile de locațiune și la nediscriminarea exercitării dreptului la locuință, prevăzut de art. 1 lit. a), b) din Legea cu privire la locuințe nr. 75 din 30 aprilie 2015.

Totodată, a indicat că apartamentul fiind în gestiunea Asociației APLP nr. 50/142 și de 7 ani este dizolvată ilicit de Pretura sectorului Centru, mun. Chișinău și de către persoane terțe, astfel familia sa a fost nevoită să părăsească apartamentul, care s-a deteriorat de aproximativ 100 000 de lei.

Reclamantul, prin cererea de chemare în judecată, concretizată pe parcursul judecății a solicitat: constatarea eliberării actului de examinare la fața locului de către autoritățile administrației publice locale a mun. Chișinău cu impunerea autorităților publice locale la eliberarea actului de examinare la fața locului a apartamentului xxxxxx constatarea discriminării directe, sistematice și de timp îndelungat a familiei Borțoi în comparație cu APLP nr.50/142; impunerea autorităților administrației municipiului Chișinău la despăgubirea prejudiciului material cauzat în sumă totală de 100 000 de lei și a prejudiciului moral în sumă totală de 100 000 de lei, prin refuzul de eliberare a actului de constatare la fața locului și de discriminare a familiei Borțoi.

Prin încheierea protocolară din 22 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis cererea reclamantului Tudor Borțoi și s-a atras în calitate de intervenient accesoriu, APLP nr. 50/142 (f.d. 181, vol.I).

Prin hotărârea din 14 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă cererea de chemare în judecată înaintată de Tudor Borțoi împotriva Preturii sectorului Centru, mun. Chișinău, intervenientul accesoriu APLP nr.50/142 cu privire la constatarea nelegitimă a refuzului eliberării actului cu obligarea autorității publice locale în eliberarea actului solicitat, constatarea discriminării, repararea prejudiciului moral și material, ca fiind nefondată (f.d. 191-198, vol.I).

Prin încheierea protocolară din 05 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a atras în calitate de persoană terță, Primăria municipiului Chișinău (f.d. 222, vol.I).

Prin decizia din 11 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Tudor Borțoi, s-a casat hotărârea din 14 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a emis o decizie nouă prin care s-a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea înaintată de către Tudor Borțoi (f.d. 235¹-235⁹, vol. I).

Pentru a decide astfel, Colegiul verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, examinând conținutul hotărârei cu materialele dosarului, a stabilit că deși concluziile primei instanțe, expuse în hotărâre, corespund circumstanțelor de fapt, însă instanța de fond a omis atragerea în proces a Primăriei municipiului

Chișinău, motiv din care instanța de apel a casat hotărârea primei instanțe și a emis o decizie nouă privind respingerea acțiunii, ca neîntemeiată.

În argumentarea acestei poziții, instanța de apel a reținut că Pretura sectorului Centru, mun. Chișinău nu dispune de competență în vederea executării lucrărilor de constatare a stării tehnice a apartamentului și emiterea unui act de examinare la fața locului privind asigurarea dreptului la locuință, domicilierea apartamentului și prestarea serviciilor aferente. Or, prin răspunsul nr. B-684/17 din 24 octombrie 2017, Pretura sectorului Centru, mun. Chișinău i-a comunicat apelantului că, urmare a examinării la fața locului, vizual starea tehnică a imobilului nu a putut fi stabilită, recomandând adresarea către un expert tehnic atestat în domeniu, pentru aprecierea stării tehnice a imobilului, iar prin răspunsul Direcției generale locativ-comunală și amenajare a Consiliului municipal Chișinău nr. B-1919/17 din 20 noiembrie 2017 i s-a comunicat că, blocul de locuințe din str. xxxxxx se află în gestiunea APLP nr. 50/142, căreia îi revine competența examinării locuinței proprietate privată.

De asemenea a susținut că nu poate servi drept temei pentru admiterea acțiunii argumentul apelantului precum că, răspunsul Primăriei municipiului Chișinău la petiție ține de recomandarea soluționării problemei cu o persoană acțiunile căreia sunt atacate la administrația publică, iar răspunsul Preturii sectorului Centru, ține de recomandarea soluționării problemei cu o persoană terță, or, simplu dezacord al apelantului cu răspunsul autorităților, nu poate servi drept temei de anulare a acestora. La fel, a considerat că nu poate fi reținut nici argumentul apelantului precum că, pretorul este obligat la întocmirea actului de examinare a apartamentului său. Astfel, Colegiul a reținut că este neîntemeiată și pretenția cu privire la constatarea discriminării familiei sale de către autoritățile administrației municipiului Chișinău privind apărarea drepturilor fundamentale la proprietate și la protecția proprietății de către stat.

Totodată, instanța de apel a menționat că, deținerea în proprietate a bunului presupune și obligația corelativă a proprietarului de a întreține bunul său or, o terță persoană nu poate fi responsabilă pentru aceasta decât în măsura în care o asemenea obligație apare în temeiul legii, al actului juridic sau al delictului.

La fel, Colegiul civil reieșind din prevederile art. 118 și 130 Cod de procedură civilă, a respins ca neîntemeiate și pretențiile reclamantului privind repararea prejudiciului material și moral, or, argumentele apelantului au fost apreciate ca fiind pur declarative, nefiind probate cu careva acte, documente.

Instanța de apel a conchis că, prima instanță nu a constatat și nu a elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, adoptând o hotărâre, fără a atrage în proces Primăria mun. Chișinău, prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ a ajuns la concluzia de a admite apelul declarat de către apelantul Tudor Borțoi, casarea hotărârii judecătorești Chișinău (sediul Centru) din 14 decembrie 2018 și emiterea unei decizii noi prin care s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de către Tudor Borțoi împotriva Preturii sectorului Centru, mun. Chișinău, intervenienții accesorii APLP nr.50/142 și Primăria mun.Chișinău privind constatarea ca nelegitimă a refuzului eliberării actului, obligarea autorității publice locale în eliberarea actului solicitat, constatarea discriminării, repararea prejudiciului moral și material, ca fiind neîntemeiată.

La 31 octombrie 2019 Tudor Borțoi a declarat recurs împotriva deciziei 11 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei contestate, cu pronunțarea unei noi decizii de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel este neîntemeiată, deoarece normele de drept material și procedural au fost încălcate și aplicate eronat, care au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

A invocat că, potrivit informației online secția „Coordonare imobile și servicii comunale” a Preturii sectorului Centru, mun. Chișinău are atribuții precum „Inspectarea fondului locativ, teritoriului adiacent și garajelor în ceea ce privește respectarea actelor normative de exploatare, amenajare și salubritate”.

Astfel, consideră că instanța de apel a aplicat greșit normele juridice, care au dus la soluționarea greșită a cauzei.

Până la examinarea admisibilității cererii de recurs, intimații nu au depus referință, prin care să-și expună opinia asupra cererii de recurs declarată de către Tudor Borțoi.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prezentul litigiu a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

Conform art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Conform art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, însă rezultând din aceeași normă legală, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va examina admisibilitatea cererii de recurs prin prisma prevederilor Codului de procedură civilă, având în vedere că prezenta procedură de contencios administrativ a fost inițiată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Conform art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia Curții de Apel Chișinău a fost emisă la 11 septembrie 2019, iar recurentul a recepționat-o la 05 noiembrie 2019, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d.239, vol.I). Astfel, recursul depus la 03 decembrie 2019, este în termen.

Examinând temeiurile recursului depus de Tudor Borțoi în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Tudor Borțoi nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul depus se referă la dezacordul lui Tudor Borțoi cu soluția pronunțată de instanțele de judecată ierarhic inferioare, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se

invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă, însă din recursul depus nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de către Tudor Borțoi.

În conformitate cu art. 193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ, art. 270, 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de către Tudor Borțoi, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Gervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh